

biðja 5 ferð um samdægrið og venda sær móti Mekka 3) Ólmussa, skattur skal latast til tey fátæku 4) Ramadan, tann árligi föstumánaðurinn skal haldast og 5) Pílagríms-ferðin; hvør muslimur skal (um hann hefur ráð og möguleika til tess) minst eina ferð í lívinum hava gjørt pílagrímsferðina til Mekka.

Ymiskt er hvussu strangt londini her í økinum fylgja islamiskum reglunum. Qatar verður mettt at vera rættliga strangt, tó ikki so strangt sum Saudi Arabia, men nógv strangari enn grannarnir Bahrain, Abu Dhabi og Dubai t.d. har rúsdrekkaalógirnar eru ógvuliga liberalar og fólk (kvinnur) kunnu ganga flátar sum tær vilja. Í Qatar kunnu ikki-qatarskar kvinnur t.d. arbeiða, koyra bíl, ganga einsamallar á gøtum og óngi beinleidis krøv eru til klæðir, tó velja flestu kvinnur at ganga tekkiliga flatar.

Qatarska fólkid livir sum nevnt rættliga strangt eftir Koranini og eftir gomlum traditiónum sum heild. Eftir islamiskum og arabiskum siði er maðurin kvinnuni yvirlegin í øllum lutum. Hjá monnum verða eginleikar sum dirvi og sjálvræði settir høgt, meðan kvinnurnar skulu vera tolnar og undirbrotligar. Familjubondini eru sterk, børnini hava stóra virðing fyri foreldrunum og teimum eldru í familjuni. Kvinnurnar liva størstapartin av lívinum í heimum har tær taka sær av børnum og øllum viðurskiptum við víkjandifamiljuni.

Sum heild hevur familjan hjá manninum mest at siga, t.d. er tað vanligt tá fólk giftast, at tey búsetast tætt við heimi hjá foreldrunum hjá manninum. Og um t.d. maðurin doyri er tað vanligt at konan giftist beiggja mannin, ið, sjálvt um hann longu er giftur, kann taka hana sum 2. ella 3. konu. Velur konan at giftast einum "fremmandum" manni, hevur svágunin - og familjan hjá manninum sum heild - sambært sharia'ini, rætt til foreldramyndugleikan yvir børnum. Um fólk skiljast er tað næstan ógjørligt hjá kvinnuni at fáa foreldramyndugleikan yvir børnum. Tað er loyvt muslimskum monnum at giftast 4 ferð, og eisini í Qatar er tað rættliga vanligt at menn hava fleiri konur. Einasta Koranin áleggur teimum er, at maðurin skal syrgja líka væl fyri hvørjari konu, og hetta heldur nógvum frá at giftast fleiri ferð.

Tað er síður í stórum parti av muslimsku verðini at menn og kvinnur liva rættliga nógv hvør sær. Heldur ikki í vertskapi eru menn og kvinnur saman, tey eru í hvør sínum rúmi og siggjast sleitt ikki. Í brúdleypum er brúdurin í einum veitsluhøli saman við teimum kvinnuligum gestunum og brúðgómurin er í einum øðrum saman við mannlugu gestunum. Til slíkar veitslur eru kvinnurnar stáðar upp og tað verður ikki spart uppá smýsl, gull- og gimsteinapryði og kjólar av ótrúligum sniði og tilfari.

Qatarskar kvinnur siggjast aloftast nógvur í fylgi og altíð saman við einum manni ið ansar eftir teimum. Tær ganga í "abbaya", ið er eitt svart stórt klæði,

ið er sveipt uttaná kjólan og goymir allan kroppin. Haraftrat hava tey eitt annað svart slór á høvðinum, ið goymir hárið og oftani eisini alt andlitid. Oftani siggjast tó kvinnur ið vísa eyguni ella alt andlitid. Mennirnir ganga í "dishdasha", ið er ein síður, hvítur kyrtill og hartil langt hvítt turriklæði á høvðinum.

Lívið sum útlendingur

Ein danskur blaðmaður, ið hevði verið á ferð í Qatar, skrivaði í ferðafrásøgn sínari m.a. at Qatar var "verðins heitasta, verðins ríkasta og verðins keðiligasta land". Hetta er kanska hugsanin hjá gestinum ið er á stuttari vitjan, men vit hava nú búð í Qatar í 2 ár og trívast væl. Jú longur tú byrt í einum landi, tess betur kemur tú at kenna tað og so við og við finnur tú fleiri ting av áhuga.

Vit búgva í einari sokallaðari "compound", ið er ein bólkur av húsum ið eru gjrd av einum stórum múri og hava felags svimjihyl, tennisvøll, klubbhús, spælplass, keypmann o.s.fr. Nógvur tilíkar compoundir eru í býnum og har búgva nærum bara vesturlendingar. Mærsk Oil Qatar hevur virkað í landinum í góð 4 ár og her eru nú uml. 50 familjur bústaddir ið arbeiða fyri Mærsk, flestu danskar (og før-oyskar), men eisini enskar og amerikanskar.

Húsinu eru stór og hava øll úthygningar við kømum til tænaðufólk (bílførara og arbeiðsgentur). Tað eru nógvir qatarar ið hava bílførara, av tí at kvinnurnar ikki koyra sjálar. Men heilt vanligt er tað, bæði hjá qatarum og vesturlendingum at hava arbeiðskonu, ið aloftast er filippinsk, búgvandi. Her eru

- Serliga á tí unga ættarliðinum av qatarum siggjast nógv tekin um, at menningin av landinum frá fátækum primitivum beduinsamfelag til nýmótans, ríkt oljuland, er gingin ov skjótt. Tey ungu kenil eina tíð áðrenn oljuna, tey taka fyrri givið, at tey eru harrafólk og sostatt yvirlegin øllum øðrum fólkasløgum og vænta, at øll onnur bert eru har fyrri at tæna teimum. Nógv teirra hava litla og onga virðing fyri lægri stættum og øðrum fólkasløgum, og uppaftur verri - tað tykist heldur ikki, sum tey hafyri, hvat tað vil siga at arbeiða...

skúlar og barnagarðar fyri flestu av teimum størstu fremmandu fólkasløgum - indiskir, iranskir, franskir, amerikanskir og enskir og øll tey donsku børnini ganga í enskum ella amerikanskum skólum og barnagarðum. Fyri familjuna er hetta eitt gott stað at vera, av tí at tað kennist sum ein lætti fyri bæði foreldur og børn at koma burtur úr stressaða dagligdegnum heima, har bæði hava fulltíðararbeiði, børnini hava langar stravnar dagar á stovnum og ongin tíð var til at njóta nakað. Hetta er sum ein lítill bygd í nógvum mátar, flestu konur eru heima, børnini renna millum húsinu og kenna seg tryggj allastaðni og onki er at skunda sær eftir.

Av tí at tað nógvur mánaðir um árið er ov heitt at vera úti og náttúran ikki hevur so nógv at bjóða sær við okkara eygum, kann tað tykjast avmarkað við frítíðar-møguleikum. Nógv fólk hava bát og nýta frítíðina til at sigla ella fiska og eitt annað vælumtøkt frítíðarítriv er at koyra túrar í oyðimørkini. Annars eru nógvir móguleikar at fíka ítrótt, tí her eru fleiri nýmótans ítróttarfeløg við venjingarhøllum, tennis-, golf- og fót-

Inngangin til húsinu hjá Gunnvør og Sigurð í Compoundini Al'Nassim Garden í Doha - húsið sæst innan fyrri garðin. Mynd: Kristin Balle

bóltsvølli.

Tá tú koyrir ella gongur í býnum Doha, sæst tyðuliga hvussu knappliga hetta landið er blivið ríkt. Oljupengarnir hava skapt ein nýmótans bý frá so at siga ongum bara uppá nøkur fá ár. Her verður framvegis bygt ótrúliga nógv og nýggir høgir og stásligir bygningar, oftani úr marmor ella glasi, skjóta upp úr tí fløtu steinoyðimørkini allastaðni. Nærum onki sæst til gomul hús og bygningar, alt ber tekin um at vera bygt innanfyri nøkur fá ár aftaná at pengarnir og fólkid er komið. Eitt av teimum fáu gomlu stöðunum, eru "souqirnar", ið eru basarar við alskins vörum frá londunum her

gerast skjótt og effektivt, hava ringt við at gódtaka hetta fyrirbrigdið. Eitt annað er virðingin fyri myndugleikunum og serkønnum. Í okkara parti av verðini eru vit sum borgarar von við at bliva upplýst um hvat ið fer fram ið málum viðvíkjandi okkum sjálvum og at verða hampuliga væl viðfarin. Her verður ongin virðing víst fyri tí einstaka og ongin gevur sær tíð at tosa við teg. Tú kann biðja heilar dagar og tá tú endiliga eigur tær verður tú kveistraður avstað við onkrum boði um at venda sær onkra aðra staðni. Longst kemur tú við at vera eyðmjúkur og lítillátin, tí visir tú ótolni er

sjálvt um tað gongur skjótt við at nýmótansgera landið verður tó nógv gjørt fyri at hetta verður gjørt á skynsaman hátt har tey serligu gomlu arabisku sermerkini verða hildin í hevd. Men serliga á tí unga ættarliðinum av qatarum siggjast nógv tekin um at menningin av landinum frá fátækum primitivum beduinsamfelag til nýmótans, ríkt oljuland, er gingin ov skjótt. Tey ungu kenna ikki til eina tíð áðrenn oljuna, tey taka fyrri givið at tey eru harrafólk og sostatt yvirlegin øllum øðrum fólkasløgum og vænta at øll onnur bert eru har fyrri at tæna teimum. Nógv teirra hava litla og onga virðing fyri lægri stættum og øðrum fólkasløgum, og uppaftur verri, tað tykist heldur ikki sum tey hava virðing fyri hvat tað vil siga at arbeiða. Eitt annað dømi um tað knappliga

hvaðna verri.

At búgva uttanlanda hevur eisini við sær at man møtir og kemur at kenna fólk úr londum ringt allan heimin og tað er áhugavert og gevandi at læra um hvussu onnur fólk liva og hugsa og serliga setur tað eins eina lív í eitt annað perspektiv.

Nógv av teimum fólkunum ein kemur at kenna her, eru fólk ið hava livað størstapartin av lívinum í útleigd og ikki er von at hava fastan bústað nakrastani meir enn nøkur ár í senn. Hesi hava eina heilt aðra uppfatan av hvat heimland er og eisini annarleiðis kenslur fyri móðurlandi sínum enn tær vit hava. Nógv eru sjálvi børn av foreldrum ið altíð hava búð uttanlanda og tey eru kanska meir ella minni uppvaksin á kostskólum í móðurlandinum.

Tað er áhugavert at siggja ta stóru menning ið fer fram og hvussu landið roynir at tillagað seg og umskapast til eitt modernað samfelag eftir vesturlandskari fyrirmynd. Tó er tað vandi í hvørjari vælferð og tað tykist í ein vissan mun sum stjórnin hevur gjørt sær hetta greitt, og hevur skilt tyðningin av ikki at missa sín identitet, tí

broytingina av samfelagnum er teirra manglandi tilvitun um at verja um umhvørvi og náttúru. Burturkast av øllum slag sløðist allastaðni og her er tað tyðuligt at menningin av tí nýmótans forbrúksamfelagnum er gingin ov skjótt til at tann neyðuga mentala broytingin í fólkunum hevur megnað at fylgt við.